

PRESUDA SUDA

od 3. listopada 2000.(*)

„Radnici – Uredba (EEZ) br. 1612/68 – Jednako postupanje – Osobe koje nisu članovi nacionalnog sustava socijalne sigurnosti – Dužnosnici Europskih zajednica – Primjena raspona naknada za zdravstvene i bolničke troškove povezane s porođajem”

U predmetu C-411/98,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EZ-u (koji je postao članak 234. UEZ-a), koji je uputio na Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Okružni sud u Luxembourg, Luksemburg), s ciljem da u sporu koji se vodi pred tim sudom između

Angela Ferlinija

protiv

Centre hospitalier de Luxembourg,

donese odluku o tumačenju, prvo, članka 6. stavka prvog i članka 48. Ugovora o EZ-u (koji su nakon izmjene postali članak 12. stavak prvi UEZ-a i članak 39. UEZ-a) Uredbe Vijeća br. 1612/68 od 15. listopada 1968. o slobodi kretanja radnika unutar Zajednice (SL L 257, str. 2.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EEZ) br. 312/76 od 9. veljače 1976. o izmjeni odredbi u odnosu na sindikalna prava radnika iz Uredbe (EEZ) br. 1612/68 (SL L 39, str. 2.) i Uredbom Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe i njihove obitelji koji se kreću unutar Zajednice, kako je izmijenjena i ažurirana Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2001/83 od 2. lipnja 1983. (SL L 230, str. 6.), i drugo, članka 85. stavka 1. Ugovora o EZ-u (koji je postao članak 81. stavak 1. UEZ-a).

SUD,

u sastavu: G. C. Rodríguez Iglesias, predsjednik, J. C. Moitinho de Almeida, D. A. O. Edward, L. Sevón i R. Schintgen, predsjednici vijeća, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, P. Jann H. Ragnemalm (izvjestitelj) i M. Wathelet i V. Skouris, suci,

nezavisni odvjetnik M. G. Cosmas,

tajnik R. Grass,

uzimajući u obzir pisana očitovanja koja su podnijeli:

- za A. Ferlinija, A. Lucas, član odvjetničke komore u Liègeu i M. Dennewald, član odvjetničke komore u Luxembourg,

- za luksemburšku vladu, P. Steinmetz, ravnatelj za pravne poslove i kulturu u Ministarstvu vanjskih poslova, u svojstvu agenta,
- za Komisiju Europskih zajednica, P. J. Kuijper, pravni savjetnik, i E. Gippini Fournier i W. Wils, članovi pravne službe, u svojstvu agenata,

uzimajući u obzir izvještaj suca izvjestitelja,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 21. rujna 1999.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Presudom od 7. listopada 1998., koju je Sud zaprimio 18. studenoga 1998., Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Okružni sud u Luxembourg), uputio je Sudu, u skladu s člankom 177. Ugovora o EZ-u (koji je postao članak 234. UEZ-a) prethodno pitanje o tumačenju, prvo, članka 6. stavka prvog i članka 48. Ugovora o EZ-u (koji su nakon izmjene postali članak 12. stavak prvi UEZ-a i članak 39. UEZ-a) Uredbe Vijeća br. 1612/68 od 15. listopada 1968. o slobodi kretanja radnika u Zajednici (SL L 257, str. 2), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EEZ) br. 312/76 od 9. veljače 1976. o izmjeni odredbi u odnosu na sindikalna prava radnika iz Uredbe (EEZ) br. 1612/68 (SL L 39, str. 2, u daljnjem tekstu Uredba br. 1612/68) i Uredbom Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe i njihove obitelji koji se kreću unutar Zajednice, kako je izmijenjena i ažurirana Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2001/83 od 2. lipnja 1983. (SL L 230, str. 6., u daljnjem tekstu: Uredba br. 1408/71), i drugo, članka 85. stavka 1. Ugovora o EZ-u (koji je postao članak 81. stavak 1. UEZ-a).
- 2 Pitanje je upućeno u okviru spora između A. Ferlinija i Centre hospitalier de Luxembourg (Bolnički centar Luxembourg, u daljnjem tekstu: CHL) u pogledu određivanja tarifa za skrb tijekom poroda i boravka njegove supruge u rodilištu CHL-a.

Pravni okvir

Propisi Zajednice

- 3 Članak 2. stavak 1. Uredbe br. 1408/71 propisuje:

„Ova se Uredba odnosi na zaposlene osobe ili samozaposlene osobe na koje se primjenjuje ili se primjenjivalo zakonodavstvo jedne ili više država članica i koje su državljanjani jedne od država članica ili koje su osobe bez državljanstva ili izbjeglice koji imaju boravište na državnom području jedne od država članica, kao i na članove njihovih obitelji i njihove nadživjele osobe.”

4 U skladu s člankom 7. stavkom 1. i 2. Uredbe br. 1612/68:

„1. Prema radniku koji je državljanin države članice ne smije se, zbog njegovog državljanstva, u drugoj državi članici postupati drukčije nego što se postupa prema domaćim radnicima kad je riječ o uvjetima zapošljavanja i rada, a posebno primicima od rada i otpuštanju te, ako postane nezaposlen, vraćanju na posao ili ponovnom zapošljavanju.

2. Takav radnik uživa jednake socijalne i porezne povlastice kao domaći radnici.”
[neslužbeni prijevod]

5 Članci 64. i 72. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske zajednice (u daljnjem tekstu: Pravilnik) predviđa da dužnosnici Europske zajednice ostvaruju pravo na zdravstveno osiguranje u okviru zajedničkog sustava za institucije Europskih zajednica, koji je poznatiji kao zajednički sustav zdravstvenog osiguranja (u daljnjem tekstu: ZSZO) i da njihove medicinske troškove plaća ZSZO.

6 Na temelju članka 72. Pravilnika, članaka 1., 2. i 3. zajedničkog propisa koji se odnosi na zdravstveno osiguranje dužnosnika Europske zajednice (u daljnjem tekstu: zajednička uredba), kao i glave VIII. Priloga I. toj uredbi, troškovi nastali dužnosnicima Europske zajednice ili njihovim bračnim drugovima u slučaju poroda koje nadoknađuje ZSZO obuhvaćaju i liječničke naknade, naknade primalji i naknade za anesteziju, kao i troškove za korištenje porođajne sale, uslugu fizioterapeuta i sve druge troškove izravno povezane s porodom. Nadoknađuje im se 85 % iznosa za troškove boravka u bolničkoj ustanovi i 100 % iznosa za ostale troškove i naknade. Međutim, nadoknada je ograničena na iznos od 33 230 BEF i za troškove boravka u bolničkoj ustanovi na 5 946 BEF po danu tijekom 10-dnevnog boravka.

7 Člankom 9. stavkom 2. zajedničkog propisa određuje se da „institucije teže, u mjeri u kojoj je to moguće, da s predstavnicima liječničkih ustanova i/ili nadležnih tijela i udruga dogovore sporazume kojima se utvrđuju visine naknada za dužnosnike, vodeći računa o lokalnim uvjetima, i po potrebi, cjenovnim razredima koji su već na snazi, kako s liječničkog stajališta tako i s bolničkog stajališta.

8 Iz spisa proizlazi da u vrijeme nastanka okolnosti iz glavnog postupka nije postojao ugovor između ZSZO i predstavnika liječničkih ustanova i/ili nadležnih tijela i udruga kao ni nadležnih luksemburških ustanova.

Nacionalno zakonodavstvo

9 CHL je bolnica osnovana Zakonom od 10. prosinca 1975., kao javna ustanova pod nazivom Centre Hospitalier de Luxembourg, spajanjem rodilišta Grande-Duchesse Charlotte, pedijatrijske klinike Fondation Grand-Duc Jean te Grande-Duchesse Joséphine-Charlotte i općinske bolnice (Mémorial A 1975, str. 1794.). Financira je država Luksemburg i grad Luxembourg.

10 Osobe koje ostvaruju pravo na zdravstveno osiguranje radi rođenja djeteta prijavljene su u luksemburškim fondovima zdravstvenog osiguranja koji čine autonomne javne ustanove s pravnom osobnošću i koji podliježu vladinom nadzoru.

- 11 Članak 13. stavak prvi Zakona o socijalnom osiguranju (zakon od 27. lipnja 1983. i od 3. srpnja 1975.), u svojoj verziji koja se primjenjuje u vrijeme nastanka činjenica iz glavnog postupka (u daljnjem tekstu: Zakon), predviđa da „osiguranici tijekom poroda imaju pravo na skrb primalje, medicinsku pomoć, pravo boravka u rodilištu ili rodiljnoj klinici, te pravo na opskrbu farmaceutskim i dijetetskim proizvodima za dojenčad”. U skladu s člankom 13. stavkom 2. Zakona, te usluge podmiruje država plaćanjem paušalnog iznosa, koji je određen na temelju propisa.
- 12 Uredba Velikog Vojvodstva od 31. prosinca 1974. (Mémorial A 1974, str. 2398.), kako je izmijenjena (u daljnjem tekstu: Uredba Velikog Vojvodstva) i bila na snazi u vrijeme nastanka činjenica iz glavnog postupka, određivala je paušalni iznos koji je u uobičajenim okolnostima za medicinsko-bolničke usluge za kojima inače postoji potreba tijekom poroda bio utvrđen u okviru luksemburškog sustava zdravstvenog osiguranja radi rođenja djeteta. Ta je uredba određivala i iznos koji nadoknađuje država.
- 13 U skladu s okružnicom Union des caisses de maladie (Udruženje fondova zdravstvenog osiguranja, u daljnjem tekstu: UCM) od 1. prosinca 1988. o specifikaciji paušalnih iznosa za troškove nastale radi rođenja djeteta od 1. siječnja 1989., sustav uspostavljen zakonom i Uredbom Velikog Vojvodstva u praksi predviđa izračun koji se temelji na trima dijelovima, odnosno medicinskoj pomoći, troškovima rođenja djeteta i dijetetskim proizvodima.
- 14 Kad se radi o drugim uslugama u slučaju bolesti, članak 308. (a) Zakona nameće obvezu sklapanja ugovora između UCM-a i različitih kategorija pružatelja skrbi bez razlike jesu li usluge pružene unutar ili izvan bolnice. Te kolektivne ugovore mora odobriti nadležni ministar i onda postaju obvezujući, čak i za pružatelje usluga koji nisu članovi udruga koje su pregovarale o ugovoru.
- 15 Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da je za sustav zdravstvenog osiguranja radi rođenja djeteta koji postoji u Luksemburgu karakteristična ujednačenost tarifa koje se naplaćuju, bez obzira na to tko je pružatelj usluge zdravstvene skrbi koja je obuhvaćena osiguranjem. Te tarife ne čine gornju granicu nadoknade, nego su fiksne cijene koje ostaju iste bez obzira na dohodak pacijenta ili kvalifikacije pružatelja usluge.
- 16 U vrijeme nastanka činjenica iz glavnog postupka, članak 14. Zakona predviđao je da ministar rada i socijalne sigurnosti iz osiguranja može izuzeti strance koji samo privremeno borave u Luksemburgu. Na temelju članka 4. stavka 2. Zakona u verziji koja je trenutačno na snazi, „osobe koje su osiguranici sustava zdravstvenog osiguranja na temelju obavljanja službe u međunarodnom tijelu ili mirovine koja im je temeljem toga [bila] dodijeljena nemaju obvezu plaćati doprinos za zdravstveno osiguranje”.
- 17 To se u praksi primjenjuje prvenstveno na dužnosnike i ostale službenike institucija Europske zajednice (Parlamenta, Komisije, Suda Europske unije, Revizorskog suda), Europske investicijske banke, Eurokontrola, Suda EFTA-e i Centra javne nabave NATO-a u Luksemburgu.

Glavni postupak

- 18 Gospoda Ferlini, supruga dužnosnika Komisije Europskih zajednica s boravištem u Luksemburgu, rodila je 17. siječnja 1989. u CHL-u, gdje je boravila do 24. siječnja 1989.
- 19 A. Ferlini i članovi njegove obitelji prijavljeni su u ZSZO. Tako ni on ni ona nisu osiguranici obuhvaćeni sustavom luksemburške socijalne sigurnosti, a osobito ne obveznog zdravstvenog osiguranja radi rođenja djeteta.
- 20 CHL je 24. siječnja 1989. A. Ferliniju poslala račun u iznosu od 73 460 LUF za troškove poroda i boravka njegove supruge u rodilištu.
- 21 Taj račun je među ostalim bio utvrđen na osnovi „ujednačenih bolničkih tarifa koje se od 1. siječnja 1989. primjenjuju na osobe i tijela koja nisu u nacionalnom sustavu socijalne sigurnosti”, a koje su jednostrano utvrdile sve luksemburške bolnice u okviru „Sporazuma između luksemburških bolnica” (u daljnjem tekstu: EHL). U skladu s tim tarifama, A. Ferlini je morao platiti iznos od 49 030 LUF koji se odnosio na „jednostavan prirodni porod”.
- 22 A. Ferliniju su također poslani računi za troškove bolničkog liječnika u iznosu od 5042 LUF i farmaceutski troškovi u iznosu od 674 LUF. Ujednačene tarife za te usluge EHL je utvrdio i za osobe koje nisu u nacionalnom sustavu socijalne sigurnosti, među kojima su i dužnosnici Europskih zajednica.
- 23 A. Ferlini je odbio platiti iznos koji se potraživao od njega navodeći da je iznos na ispostavljenom računu diskriminirajući. On je tvrdio da je, u skladu s propisima koji su se primjenjivali u vrijeme nastanka činjenica iz glavnog postupka, paušalni iznos na ispostavljenom računu, nadoknativ iz luksemburškog zdravstvenog fonda, iznosio 36 854 LUF, dok su on i ZSZO trebali platiti iznos od 59 306 LUF za iste usluge, što je 71,43 % više u odnosu na tarifu koja se primjenjuje na osobe koje su osiguranici luksemburškog zdravstvenog osiguranja radi rođenja djeteta.
- 24 A. Ferlini je uložio prigovor protiv uvjetne odluke o plaćanju, dostavljene 22. travnja 1993., kojom se od njega zahtijevalo da CHL-u plati iznos od 73 460 LUF.
- 25 Odlukom od 24. lipnja 1994., Tribunal de Paix de Luxembourg (Mirovni sud u Luxembourg) taj je prigovor proglasio neutemeljenim i naložio A. Ferliniju da CHL-u plati gore navedeni iznos, uvećan za zakonske kamate.
- 26 A. Ferlini je 5. listopada 1994. uložio žalbu na tu presudu pred Tribunal d'Arrondissement de Luxembourg (Okružni sud u Luxembourg).
- 27 Pred tim sudom A. Ferlini tvrdi da račun koji je poslao CHL, s jedne strane, proistječe iz primjene bolničkih tarifa koje je odredio EHL i koje vrijede od 1. siječnja 1989. za osobe i tijela koja nisu u nacionalnom sustavu socijalne sigurnosti, i s druge strane, iz primjene tarifa koje vrijede za članove zdravstvenih fondova i proizlaze iz okružnice UCM-a od 1. prosinca 1988.
- 28 U prilog svojoj žalbi A. Ferlini ističe, kao prvo, da se određivanje troškova za bolničku skrb koju pruža CHL protivi načelu jednakosti, i kao drugo, da se luksemburški sustav

određivanja tarifa za bolničku skrb, koji se primjenjuje na dužnosnike Europske zajednice, protiv članka 85. stavku 1. Ugovora.

- 29 CHL zahtijeva da se žalba odbije i pobijana presuda potvrdi. Kao prvo on u biti tvrdi da se položaj dužnosnika Europske zajednice ne može uspoređivati s položajem članova nacionalnog sustava socijalne sigurnosti. Prvi ne uplaćuju poreze ni doprinose u nacionalni sustav socijalne sigurnosti i njihov je dohodak viši. Nadalje, u vrijeme nastanka činjenica iz glavnog postupka ZSZO nije sklopio nikakav ugovor s EHL-om. Na drugom mjestu, CHL tvrdi da pretpostavke iz članka 85. Ugovora u ovom slučaju nisu ispunjene.

Prethodno pitanje

- 30 Sud koji je uputio zahtjev u bitnome ističe se da članak 48. Ugovora kao i uredbi br. 1408/71 i br. 1612/68 odnose samo na državljane država Zajednice koji prihvate posao u drugoj državi članici ili su u sustavu socijalne sigurnosti koji je uređen zakonima te države članice, što ne bi bio slučaj dužnosnika Europskih zajednica. On dodaje da se ipak ne može prihvatiti da dužnosnici Europskih zajednica koji borave u drugoj državi članici zbog svojih funkcija mogu biti stavljeni u manje povoljan položaj od svake druge zaposlene osobe koja je državljanin neke države članice. Oni naprotiv u području slobodnog kretanja osoba, slobode poslovnog nastana i socijalne zaštite imaju pravo na iste prednosti koje proizlaze iz prava Zajednice kao i državljani država članica.
- 31 Sud koji je uputio zahtjev tako ustvrđuje da nije isključeno da činjenica da su medicinske i bolničke tarife koje se primjenjuju na dužnosnike Europskih zajednica više od onih koje se primjenjuju na osobe u sustavu nacionalne socijalne sigurnosti, može predstavljati povredu načela jednakog postupanja. Taj sud smatra da argumenti koje je A. Ferlini iznio da pobije objektivna opravdanja koja je CHL naveo kako bi dao legitimitet tom razlikovanju u postupanju nisu neutemeljeni i da ih on kao takve ne može *a priori* odbaciti.
- 32 Sud koji je uputio zahtjev dodaje da je na temelju tužbenih razloga koje su iznijele stranke u glavnom postupku također potrebno protumačiti načela prava tržišnog natjecanja, osobito u pogledu pitanja nadležnosti kojima se državama članicama daje ovlast da uređuju svoje sustave socijalne sigurnosti, poseban status poduzetnika i usluga o kojima je riječ kao i utjecaju na zajedničko tržište.
- 33 U tim je okolnostima Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Okružni sud u Luxembourg) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„S obzirom na načelo nediskriminacije između državljana država članica Europske unije, utvrđeno člankom 6. i člankom 48. Ugovora o EZ-u i, u području slobodnog kretanja radnika unutar Zajednice, Uredbom Vijeća br. 1612/68 od 5. listopada 1968. o slobodi kretanja radnika u Zajednici, kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EEZ) br. 312/76 od 9. veljače 1976., i u području socijalne sigurnosti, Uredbom Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i njihove obitelji koji se kreću unutar Zajednice, kako je izmijenjena i ažurirana Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2001/83 od 2. lipnja 1983.

s obzirom na članak 85. stavak 1. UEZ-a, kojim se zabranjuju svi sporazumi među poduzetnicima, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje koji bi mogli utjecati na trgovinu među državama članicama i koji imaju za cilj ili posljedicu sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na zajedničkom tržištu,

jesu li s pravom Zajednice spojivi Uredba Velikog Vojvodstva od 31. prosinca 1974. (Mémorial A br. 95. od 31.12.1974, str. 2398.), kako je izmijenjena, a kojoj je cilj kod provedbe članaka 6. i 13. Zakona o socijalnom osiguranju utvrditi davanja u naravi u slučaju bolesti i rođenja djeteta, bolničke tarife od 1. siječnja 1989. koje se primjenjuju na osobe i tijela koja nisu u nacionalnom sustavu socijalne sigurnosti, Okružnica UCM-a od 1. prosinca 1988. o specifikaciji paušalnih iznosa za trošak poroda od 1. siječnja 1989. te prakse EHL-a, koje se sastoje od primjene ujednačenih tarifa za medicinske i bolničke troškove na osobe i tijela koja nisu u nacionalnom sustavu socijalne sigurnosti i na dužnosnike Europske zajednice koji su prijavljeni u ZSZO, a koje su više od onih koji se primjenjuju na rezidente u nacionalnom sustavu socijalne sigurnosti?”

O prethodnom pitanju

- 34 S obzirom na zakonski i činjenični kontekst, kako ga je opisao sud koji je uputio zahtjev, pitanjem se u biti pita predstavlja li to što grupe pružatelja skrbi na dužnosnike Europskih zajednica jednostrano primjenjuju tarife, a radi se o medicinskoj i bolničkoj skrbi u slučaju rođenja djeteta, koje su više od tarifa koje se primjenjuju na osobe u nacionalnom sustavu socijalne sigurnosti, prvo, diskriminaciju na temelju državljanstva, i drugo, protivi li se ta primjena članku 85. stavku 1. Ugovora.
- 35 Luksemburška vlada tvrdi da dužnosnici Europskih zajednica koji su prijavljeni u ZSZO nemaju obvezu plaćanja doprinosa za luksemburško zdravstveno osiguranje radi rođenja djeteta i zato nemaju pravo zahtijevati usluge predviđene Uredbom Velikog Vojvodstva.
- 36 Ta vlada smatra ispravnim obrazloženje Tribunal d'Arrondissementa (Okružni sud u Luxembourg) u zahtjevu za prethodnu odluku, prema kojemu se Uredba br. 1408/71 ne primjenjuje na dužnosnike Europskih zajednica. Dužnosnici i službenici međunarodne organizacije nemaju obvezu prijavljivanja u nacionalni sustav socijalne sigurnosti, iako ne postoji izričita odredba na temelju koje ih se izuzima od te prijave. To vrijedi tim više jer je Pravilnik o osoblju vrlo sveobuhvatan i povoljan u području socijalne sigurnosti. Osim toga, dužnosnici Europske komisije ne moraju se pozivati na odredbe Zajednice da bi se slobodno kretali na državnom području država članica, jer se na njih primjenjuje Protokol o povlasticama i imunitetima Europskih zajednica.
- 37 Luksemburška vlada podredno ističe da Uredba Velikog Vojvodstva ne sadržava nikakvu diskriminirajuću odredbu u odnosu na državljane drugih država članica.
- 38 Komisija, a s nekim manjim razilaženjima, i A. Ferlini zauzimaju stajalište da primjena ujednačenih tarifa za medicinske i bolničke troškove na osobe i tijela koja nisu u luksemburškom sustavu socijalne sigurnosti i na dužnosnike Europskih zajednica prijavljenih u ZSZO, a koje su više od onih koje se primjenjuju na osobe prijavljene u taj sustav socijalne sigurnosti, nije spojiva s načelom nediskriminacije između državljana

država članica Europskih zajednica, koje je utvrđeno u članku 6. stavku prvom i članku 48. Ugovora. Komisija dodaje da u predmetnom slučaju pretpostavke za primjenu Uredbe br. 1408/71 nisu ispunjene.

- 39 Najprije valja podsjetiti da u skladu s ustaljenom sudskom praksom, članak 6. stavak 1. Ugovora koji utvrđuje opće načelo nediskriminacije na temelju državljanstva, treba primjenjivati samostalno samo u situacijama uređenima pravom Zajednice za koje Ugovor ne predviđa posebna pravila o nediskriminaciji (vidjeti osobito presude od 10. prosinca 1991., *Merci convenzionali porto di Genova*, C-179/90, Zb., str. I-5889., t. 11.; od 14. srpnja 1994., *Peralta*, C-379/92, Zb., str. I-3453., t. 18. i od 13. travnja 2000., *Lehtonen et Castors Braine*, C-176/96, Zb., str. I-2681., t. 37.).
- 40 Međutim, kad je riječ o slobodnom kretanju radnika, to je načelo provedeno člankom 48. Ugovora.
- 41 Kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 49. svojeg mišljenja, dužnosnici Europskih zajednica i članovi njihovih obitelji koji su prijavljeni u ZSZO ne smatraju se radnicima u smislu Uredbe br. 1408/71. Naime, na njih se ne primjenjuje nacionalno zakonodavstvo iz područja socijalne sigurnosti, kao što to proizlazi iz članka 2. stavka 1. Uredbe br. 1408/71.
- 42 S druge strane, nema sumnje da dužnosnik Europskih zajednica ima svojstvo radnika migranta. Naime, prema ustaljenoj sudskoj praksi, državljanin Zajednice koji radi u državi članici koja nije država njegovog podrijetla zadržava svojstvo radnika u smislu članka 48. stavka 1. Ugovora na temelju činjenice da radi za međunarodnu organizaciju, čak i ako su pravila koja se odnose na njegov ulazak i boravak u zemlji zaposlenja posebno uređena međunarodnim ugovorom (presude od 15. ožujka 1989., *Echternach i Moritz*, 389/87 i 390/87, Zb., str. 723., t. 11; i od 27. svibnja 1993., *Schmid*, C-310/91, I-3011., t. 20.).
- 43 Iz toga proizlazi da se radniku državljaninu države članice, poput A. Ferlinija, ne smiju uskratiti prava i socijalne povlastice koje ima na temelju članka 48. Ugovora i Uredbe br. 1612/68 (vidjeti presude od 13. srpnja 1983., *Forcheri*, 152/82, Zb. str. 2323., t. 9.; navedenu presudu *Echternach i Moritz*, t. 12.; i navedenu presudu *Schmid*, t. 22.).
- 44 Međutim, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točkama 52. do 54. svojega mišljenja, primjenu tarifa za medicinsku i bolničku skrb u slučaju rođenja djeteta koje su više od tarifa koje se primjenjuju na članove nacionalnog sustava socijalne sigurnosti ne možemo smatrati uvjetom rada u smislu članka 48. stavka 2. Ugovora i članka 7. stavka 1. Uredbe br. 1612/68.
- 45 Što se tiče pojma socijalne povlastice navedenog u članku 7. stavku 2. Uredbe br. 1612/68, A. Ferlini ne tvrdi da ima pravo na takvu povlasticu koja je predviđena luksemburškim propisima i koja se sastoji od toga da država članica domaćin mora preuzeti plaćanje paušalnog iznosa za nadoknadu troškova nastalih radi rođenja djeteta. On samo dovodi u pitanje zakonitost postupanja u određivanju tarifa za medicinsku i bolničku skrb koja se pruža u slučaju rođenja djeteta.
- 46 U tim je okolnostima potrebno utvrditi da se u ovom slučaju ne primjenjuju ni članak 48. Ugovora ni Uredba br. 1612/68.

- 47 Zato se pitanje koje se odnosi na navodnu diskriminaciju mora ispitati s obzirom na članak 6. stavak prvi Ugovora.
- 48 U glavnom postupku, tarife određene od strane EHL-a za medicinsku i liječničku skrb u slučaju rođenja djeteta koja se pruža osobama koje nisu prijavljene u nacionalni sustav socijalne sigurnosti, odnosno tarife koje CHL primjenjuje na A. Ferlinija, nisu obuhvaćene nacionalnim zakonodavstvom ni pravilima koja su utvrđena u obliku kolektivnih ugovora u području socijalne sigurnosti.
- 49 Naime, u nedostatku sporazuma s ZSZO-om, visine naknada za dužnosnike koji su obuhvaćeni zajedničkim propisom određuju se prema „ujednačenim bolničkim tarifama koje od 1. siječnja 1989. važe za osobe i tijela koja nisu u nacionalnom sustavu socijalne sigurnosti”, a koje su sve luksemburške bolnice, ujedinjene u okviru EHL-a, utvrdile jednostrano. Na temelju tih tarifa od A. Ferlinija i od ZSZO-a se zahtijevalo da plate iznos od 59 306 LUF, koji je 71,43 % veći u odnosu na tarifu koja se primjenjuje na osobe koje su korisnici luksemburškog zdravstvenog osiguranja radi rođenja djeteta.
- 50 Međutim, iz sudske prakse suda proizlazi da se članak 6. stavak prvi Ugovora primjenjuje i na slučajeve u kojima grupa ili organizacija poput EHL-a ima određene ovlasti u odnosu na pojedince i za njih može propisati uvjete koji mogu ograničiti ostvarivanja temeljnih prava zajamčenih Ugovorom (u tom smislu vidjeti presude od 12. prosinca 1974., Walrave i Koch, 36/74, Zb., str. 1405.; od 8 travnja 1976., Defrenne II, 43/75, Zb., str. 455. i od 15. prosinca 1995., Bosman, C-415/93, Zb., str. I-4921.).
- 51 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, diskriminacija ne može biti drugo no primjena različitih pravila u usporedivim situacijama ili pak primjena jednakih pravila u različitim situacijama.
- 52 Zato valja ispitati nalazi li se osoba koja nije prijavljena u nacionalni sustav socijalne sigurnosti države članice, poput A. Ferlinija, u situaciji koja se razlikuje od one u kojoj se nalaze osobe iz tih država članica koje su prijavljene u tom sustavu.
- 53 U tom se pogledu ne mogu prihvatiti argumenti koji su izneseni i pred nacionalnim sudom i tijekom postupka pred Sudom kako bi se dokazalo da se situacija A. Ferlinija ne može usporediti sa situacijom osobe koja je prijavljena u luksemburški sustav socijalne sigurnosti.
- 54 Najprije, okolnost da A. Ferlini nema obvezu plaćanja poreza na svoju plaću nacionalnoj riznici i doprinosa u nacionalni sustav socijalne sigurnosti u tom pogledu nije relevantna jer on uopće ne zahtijeva pravo na usluge socijalne sigurnosti iz tog sustava nego samo zahtijeva da se tarife za bolničku skrb koja se pruža u okviru CHL-a primjenjuju nediskriminirajuće.
- 55 Što se tiče argumenta da dužnosnici Europskih zajednica u prosjeku ostvaruju veći dohodak od rezidenata koji rade u nacionalnom javnom ili privatnom sektoru, dovoljno je podsjetiti da račun za trošak usluge koja je predmet u glavnom postupku, koji se ispostavlja osobama koje su prijavljene u nacionalni sustav socijalne sigurnosti, ostaje isti bez obzira na dohodak tih osoba.

- 56 U tim okolnostima i na osnovi samih dokaza koji su predloženi Sudu, A. Ferlini kao i članovi njegove obitelji, koji su prijavljeni u ZSZO, nalaze se u situaciji koja se može usporediti sa situacijom državljana prijavljenih u nacionalni sustav socijalne sigurnosti.
- 57 Međutim, prema sudskoj praksi Suda, pravila o jednakosti postupanja zabranjuju ne samo očitu diskriminaciju na temelju sjedišta društava nego i sve oblike prikrivene diskriminacije koji, primjenom drugih kriterija razlikovanja, dovode do istog rezultata (presude od 12. veljače 1974., Sotgiu/Deutsche Bundespost, 152/73, Zb. str. 153., t. 11. i od 26. listopada 1995., Komisija/Luksemburg, C-151/94, Zb., str. I-3685., t. 14.).
- 58 Kriterij prijavljivanja u nacionalni sustav socijalne sigurnosti koji primjenjuje CHL i na kojemu EHL temelji razlikovanje tarifa za medicinsku i bolničku skrb sastavni je element neizravne diskriminacije na osnovi državljanstva. Naime, prvo, velika većina onih koji su pristupili u ZSZO, a ne u nacionalni sustav socijalne sigurnosti, iako su primatelji medicinske i bolničke skrbi koja se pruža na državnom području, jesu državljani drugih država članica. Drugo, najveća većina državljana s boravištem u Luksemburgu obuhvaćena je nacionalnim sustavom socijalne sigurnosti.
- 59 Takvo razlikovanje može se opravdati samo ako je bilo utemeljeno na objektivnim razmatranjima koja ne ovise o državljanstvu osoba o kojima je riječ i ako su proporcionalna cilju koji se legitimno želi ostvariti.
- 60 Međutim, s obzirom na činjenice slučaja i da u tom pogledu nisu izneseni argumenti kako pred Sudom tako ni pred sudom koji je uputio zahtjev, valja utvrditi da značajno razlikovanje između osoba koje su se prijavile u nacionalni sustav socijalne sigurnosti i dužnosnika Europskih zajednica, tijekom određivanja tarifa za skrb u vezi s rođenjem djeteta, nije opravdano.
- 61 Stoga postavljeno pitanje nije potrebno razmotriti s aspekta članka 85. Ugovora.
- 62 Na postavljeno pitanje dakle valja odgovoriti na način da jednostrana primjena ujednačenih tarifa od strane grupe pružatelja medicinske i bolničke skrbi na dužnosnike Europskih zajednica, a radi se o skrbi pruženoj u slučaju rođenja djeteta, koje su više od onih koje se primjenjuju na osobe u nacionalnom sustavu socijalne sigurnosti, predstavlja diskriminaciju na temelju državljanstva koja je zabranjena člankom 6. stavkom prvim Ugovora, s obzirom na to da u tom pogledu ne postoji objektivno opravdanje.

Troškovi

- 63 Troškovi luksemburške vlade i Komisije, koje su Sudu podnijele očitovanja, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

odlučujući o pitanju koje mu je odlukom od 7. listopada 1998. postavio Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Okružni sud u Luxembourg), odlučuje:

Primjena tarifa, jednostrano, od strane grupe pružatelja medicinske i bolničke skrbi na dužnosnike Europskih zajednica, a radi se o skrbi koja se pruža u slučaju rođenja djeteta, koje su više od onih koje se primjenjuju na osobe u nacionalnom sustavu socijalne sigurnosti, predstavlja diskriminaciju na temelju državljanstva koja je zabranjena člankom 6. stavkom prvim Ugovora, s obzirom na to da u tom pogledu ne postoji objektivno opravdanje.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 3. listopada 2000.

[Potpisi]

* Jezik postupka: francuski

RADNI PRIJEVOD